

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 296
din 01.04.2020

Dosar nr.: 209/2019

Petiția nr.: 2067/15.04.2019

Petentă: Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare "Mikó Imre"

Reclamați:

Obiect: afirmații discriminatorii la adresa comunității maghiare și a formațiunii UDMR

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare "Mikó Imre" – str. Martinovics Ignac nr. 2, Municipiul Sfântu Gheorghe, județ Covasna

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate:

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Afirmații discriminatorii în cadrul unei emisiuni difuzate de postul Realitatea TV în data 08.03.2019 referitoare la tema maghiarilor din zonele Harghita, Covasna și Mureș precum și privind politica U.D.M.R.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin adresele nr. 2067/24.04.2019 și 2360/24.04.2019, s-au citat părțile pentru 14.05.2019 și, în lipsa părților, la termenul stabilit s-a procedat la reaudierea acestora, prin adresa 3064/05.06.2019 pentru termenul de 05.06.2019.

5. La cel de-al doilea termen s-a prezentat doar un reclamat și a refuzat depunerea unui punct de vedere.

6. S-au recitat părțile pentru un al treilea termen, 14.01.2020), niciuna dintre acestea fiind prezente

7. Reclamatul a transmis punctul său de vedere, susținând că nu are nicio calitate în acest dosar.

8. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

9. Asociația petentă s-a adresat C.N.C.D. solicitând constatarea discriminării și instigarea

la ură față de comunitatea maghiară din partea reclamațiilor în cadrul emisiunii România 2019 de pe Realitatea Tv, din data de 8-9 martie 2019, care a debutat de la ora 20:00.

10. Astfel, pentru a aborda tema dezbaterei maghiarilor din zonele menționate, la emisiune au fost invitate persoane care sunt cunoscute în special pentru activitățile și manifestările lor antimaghiare. Din acest considerent, petenta precizează că nu s-a respectat o proportionalitate, nefiind prezentată o opinie contrară. Moderatorul emisiunii nu a avut o atitudine imparțială față de tema discutată, ci a încurajat vehement invitații să vorbească într-un mod arogant despre aceste județe și locuitorii de etnie maghiară ale acestora.

11. Invitatul în deschiderea emisiunii a declarat că: *“...aș fi vrut să avem această emisiune la Miercurea Ciuc, dar sigur este un început. Din păcate tre’ să spun că din Toplița sau de la Toplița în sus, coborând spre Covasna, **începe să pălească ce a mai rămas din românii noștri, care se chinuie de ceva timp cu acești nefericiți, care vin de undeva și încă nu știu unde trebuie să se așeze sau își caută o origine din păcate aici, în această zonă.**”*

12. *“...tatăl meu le spunea atunci, când nu erau de bună credință, **boangheni...ăștia sunt oameni fără țară, pentru că dacă ar fi fost oameni cu țară, ar fi înțeles că se cheamă români și că dacă ar fi fost în țara lor, ar fi fost acolo unde își doresc ei să meargă des...**”, acestea sunt injurii grave la adresa maghiarilor, comentarii răutăcioase având scopul incitării la ură națională și la discriminare.”*

13. Petenta susține că prezentatorul nu a asigurat o separare clară a opiniilor de fapte, ci împreună cu invitații lui și-a prezentat doar propria viziune, părere. Este evident că prin afirmațiile făcute au abordat probleme de interes public privind minoritățile etnice, minoritatea maghiară din România.

14. Invitatul a declarat că: *“...din banii noștri, din banii statului român, grofii de la U.D.M.R. **finanțează aici organizații iredentiste, oameniiăștia îs vai de capul lor, le e frică să iasă pe străzi...cum să ne împăcăm cu oameniiăștia, care nu ne mai lasă în pace, cum să reziste oameniiăștia aici singuri?**”*

15. : *“...primarul în funcție, al orașului Sfântu Gheorghe, oraș care se află la 180 km de București, iar această distanță, aș dori să i-o repet, de foarte multe ori **acestui bozgor imputit**, că se parcurge foarte repede de la București la Sfântu Gheorghe, se parcurge foarte repede de la București la Sfântu Gheorghe.”*

16. : *“**dacă dumneavoastră credeți că ăla (este un om) vă înșelați...**”*

17. : *“**...este un șmecher**”*

18. : *“**...nu poate să intervină în emisiune că vorbește foarte greu românește, face exerciții...**”*

19. : *“**...am înțeles, păi atunci haideți în engleză sau în franceză, că noi vorbim și limbi străine, și după le traducem...**”*

20. Moderatorul face replici provocatoare și nu încearcă deloc să aducă discuția pe un ton calm și echilibrat.

21. , intervine prin afirmații ofensatoare la adresa primarului din Sfântul Gheorghe: *“**...e o greșeală, nu există Ținut Secuiesc, acele personaje sunt din România, din județul Harghita sau Covasna.**”*

22. „e un măscărici iredentist, e o sculă a Budapestei, este o coadă de topor a Ungariei, este un individ, care servește Ungariei și militează în mod activ pe teritoriul României

împotriva României.”

23. “.. .acest personaj sinistru, care se află la conducerea Primăriei Sfântu Gheorghe este cel care pe banii publici românești, deci el ia salariu de la statul român, este cel care a dat jos drapelui României...omul este un pârlit, venit din Brașov, s-a mutat și e mare secui la Sfântu Gheorghe...”

24. : “Acești criminali, care conduc, deci liderii politici ai U.D.M.R.-ului sunt niște criminali, care nu fac decât să spună lucrurilor ceea ce le place lor să audă. Sunt niște oameni, care se văicăresc, deși nu au motive să se văicărească și țin captivi atât pe secui lor cât și pe a românii noștri.”

25. „Dacă noi mâine aducem două camioane de profesori de la Iași și mergem în liceele din Harghita și Covasna, vă dau cuvântul meu de onoare că niciunul nu poate să treacă clasa. Dacă noi mâine, brigada Ministerul de Interne, reevaluează felul în care au obținut Harghita și Covasna carnetele de conducere, veți rămâne surprins, jumătate din aceste, 70% rămân fără permis de conducere pentru că ei nu știu să vorbească, așa sunt crescuți în casă, să nu vorbească românește.”

26. relatează despre județele Harghita și Covasna “...banii de la Primăria Sfântu Gheorghe, banii de la Miercurea Ciuc, Consiliul Județean Covasna, Consiliul Județean Harghita se împart pe criterii etnice...”, “Românii nu se regăsesc pe simbolurile heraldice ale unităților administrativ teritoriale. Primarii consiliilor locale fabrică, readuc în multe cazuri stemele din vechiul imperiu austro-ungar, readuc steagurile de atunci și simboluri heraldice pe care românii nu se regăsesc...practic luăm steme din timpul Ungariei Mari, deși aici tot timpul au trăit români ...zona este promovată ca aparținând Ungariei sau fiind exclusiv monoetnică”, “...limba maghiară este obligatorie de la femeia de serviciu până la directorul instituției, limba maghiară este absolut obligatorie.”. Își permite să discrediteze comunitatea maghiară și U.D.M.R.-ul spunând că: “...U.D.M.R. este formațiunea politică, organizația care permite pe teritoriul celor două județe promovarea în spațiul public al cultului personalității criminalului de război, Wass Albert.”, “U.D.M.R.-iștii sunt hoți cinstiți, în județele Harghita și Covasna este cea mai teribilă evaziune din România, în județele Harghita și Covasna nu se respectă legile statului român.”

27. “Aici în Covasna există o fabrică de pâine...dacă cineva ar avea curajul să meargă și să vadă ce se întâmplă în aceea fabrică...ați rămâne muți. În Harghita și Covasna sunt cele mai mari fabrici de producție ilegală de alcool. Cea mai mare rețea de procesare a cărnii se află ilegal în Harghita și Covasna. Pot să întreb și eu bucureștenii dacă știu că aici cartoful este 0.50 bani și la București 1.5 lei. Știți de ce? Pentru că U.D.M.R.-ul nu-i lasă pe piață”

28. Invitatul spune că: “...închei cu un semnal de alarmă foarte serios, va fi o problemă mare la începutul lunii iunie, când va fi prezența Papei Francisc la Șumuleu Ciuc, acolo va veni Președintele Ungariei ... este clar că va fi o manifestare ungurească, ne putem trezi cu o manifestare revizionistă, iredentistă de mari proporții, pe care o vom putea gestiona greu... nu știu de ce s-a acceptat prezența la Șumuleu Ciuc, dacă Papa vroia să se adreseze credincioșilor maghiari catolici, putea s-o facă în Ungaria.”

29. Petenta consideră că declarațiile reprezintă speculații răutăcioase prin care se incită la ură și cetățenii de etnie română, care urmăresc emisiunea își vor crea o imagine falsă

despre comunitatea maghiară.

30. Având în vedere cum s-au manifestat invitații și moderatorul, această dezbatere nu poate fi calificat altfel, decât ca unul al cărui scop este incitarea publicului la ură și/sau la discriminare în detrimentul cetățenilor români aparținând minorității maghiare din România. Din cele difuzate în emisiune se creează o atmosferă inacceptabilă la nivelul comunității maghiare. Toate aceste manifestații injurioase și defăimătoare din partea invitaților și a prezentatorului la adresa maghiarilor, instigă la ură.

31. Petenta consideră că, dincolo de faptul că prin transmiterea unor astfel de mesaje se dezinformează populația, poate susține ferm că, prin aceste gesturi, se încalcă prevederile legale ale Constituției, pe care de altfel se întemeiază această plângere. Potrivit art. 30 alin. (7) din Constituție sunt interzise de lege îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, incitarea la discriminare, la violență publică, precum și manifestările contrare bunelor moravuri. Legile în vigoare interzic exercitarea în mod abuziv a drepturilor conferite de lege.

32. Aceasta consideră că niciun drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și nerezonabil, contrar bunei-credințe. Prin faptul că acest canal de televiziune prin difuzarea unor informații false transmite mesaje de instigare la ură, se realizează ipoteza normelor juridice citate și depășește limitele rezonabile prevăzută de lege, întrunind starea de fapt descrisă la art. 15 din O.U.G. 137/2000.

33. În ceea ce privește scopul afirmațiilor, petenta susține că este evident că declarațiile au fost susținute în vederea creării unei atmosfere de instigare la ură, deoarece din materialul emisiunii reiese clar că prezentatorul și invitații lui, doar etnici români, au făcut afirmații degradante la adresa comunității maghiare, de provocare și de incitare la ură.

Sușținerile reclamațiilor:

34. Reclamatul susține că a avut o singură intervenție în cadrul emisiunii, pentru a trage un semnal de alarmă, declarația acestuia intrând în categoria unor constatări politice, nereprezentând afirmații discriminatorii.

35. Reclamatul, prin intermediul adresei nr. 228/14.01.2020, invocă excepția calității pasivă.

V. Motivele de fapt și de drept

36. În fapt, Consiliul este sesizat cu privire la afirmațiile reclamațiilor cu privire la comunitatea maghiarilor și referitor la politica U.D.M.R.

37. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul urmează a analiza excepția neincidentei prevederilor O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare. În drept, potrivit dispozițiilor art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, care prevăd „(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra

excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției” Colegiul urmează a se pronunța cu prioritate asupra excepției invocate.

38. Analizând excepția invocată, Colegiul director urmează a analiza petiția formulată urmând a o admite în parte cu privire la prima reclamată constatând faptul că, în privința postului reclamat, competența aparține în exclusivitate Consiliului Național al Audiovizualului. În ceea ce urmează, vor fi analizate afirmațiile făcute de reclamați în cadrul emisiunii ”România 2019”a postului Realitatea TV din data de 08.03.2019.

39. Față de excepția invocată de reclamatul, aceea a lipsei calității procesuale pasivă, Colegiul director urmează să o respingă, ținând cont că acesta a făcut parte din emisiunea menționată, în data 08.03.2019, iar petentul reclamă declarațiile acestuia, fiind menționat în cuprinsul petiției.

40. În drept, în soluționarea prezentei sesizări apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

✓ art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;

✓ art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;

✓ art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

41. Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile reclamațiilor, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

42. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

✓ să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),

✓ să urmărească un scop legitim,

✓ să fie necesară într-o societate democratică și

✓ să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, Convenția europeană a drepturilor omului, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

43. Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciam că ambele texte normative sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

44. Raportat la scopul legitim urmărit prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România.

45. Protecția demnității unor grupuri constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

✓ un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul orientării sexuale,

✓ ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

46. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

47. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

48. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

49. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei „nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

50. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

51. În scopul de a determina dacă declarația obiect al prezentei sesizări constituie un discurs de ură, Colegiul va examina: obiectivul urmărit de către reclamați, contextul în care a avut loc, conținutul afirmațiilor, rolul în societate al persoanei, autor al afirmației.

Obiectivul urmărit de către reclamați

52. Obiectivul urmărit de reclamat este important: a dorit acesta să disemineze opinii legate de o anumită categorie profesională ori a urmărit doar informarea asupra unui subiect de interes public (vezi Jersild c. Danemarca). În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a părții reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

53. Colegiul apreciază că, în speță, unele declarații ale părților reclamate au avut rolul de a informa publicul, reprezentând opinii politice cu privire la subiectele tratate sau opinii personale.

Contextul în care a fost făcută afirmația

54. Afirmațiile făcute de către reclamați s-au petrecut în data 08.03.2019, care a debutat de la ora 20:00. Astfel, pentru a aborda tema dezbaterii maghiarilor din zonele menționate, la

emisiune au fost invitate persoane cunoscute.

Conținutul afirmației

55. Invitatul în deschiderea emisiunii a declarat că: "...aș fi vrut să avem această emisiune la Miercurea Ciuc, dar sigur este un început. Din păcate tre' să spun că din Toplița sau de la Toplița în sus, coborând spre Covasna, începe să pălească ce a mai rămas din românii noștri, care se chinuie de ceva timp **cu acești nefericiți, care vin de undeva și încă nu știu unde trebuie să se așeze sau își caută o origine din păcate aici, în această zonă.**"

56. "...tatăl meu le spunea atunci, când nu erau de bună credință, **boangheni...ăștia sunt oameni fără țară, pentru că dacă ar fi fost oameni cu țară, ar fi înțeles că se cheamă români și că dacă ar fi fost în țara lor, ar fi fost acolo unde își doresc ei să meargă des...**",

57. a declarat că: "...din banii noștri, din banii statului român, grofii de la U.D.M.R. finanțează aici organizații iredentiste, oameniiăștia îs vai de capul lor, le e frică să iasă pe străzi...cum să ne împăcăm cu oameniiăștia, care nu ne mai lasă în pace, cum să reziste oameniiăștia aici singuri?"

58. "...primarul în funcție, al orașului Sfântu Gheorghe, oraș care se află la 180 km de București, iar această distanță, aș dori să i-o repet, de foarte multe ori acestui **bozgor împutit**, că se parcurge foarte repede de la București la Sfântu Gheorghe, se parcurge foarte repede de la București la Sfântu Gheorghe."

59. Aurelian Bădulescu: **"dacă dumneavoastră credeți că ăla (este un om] vă înșelați..."**

60. : "...este un șmecher"

61. : "...nu poate să intervină în emisiune că vorbește foarte greu românește, face exerciții..."

62. : "...am înțeles, păi atunci haideți în engleză sau în franceză, că noi vorbim și limbi străine, și după le traducem..."

63. : e o greșeală, nu există Ținut Secuiesc, acele personaje sunt din România, din județul Harghita sau Covasna."

64. „e un măscărici iredentist, e o sculă a Budapestei, este o coadă de topor a Ungariei, este un individ, care servește Ungariei și militează în mod activ pe teritoriul României împotriva României."

65. "...acest personaj sinistru, care se află la conducerea Primăriei Sfântu Gheorghe este cel care pe banii publici românești, deci el ia salariu de la statul român, este cel care a dat jos drapelul României...omul este un pârlit, venit din Brașov, s-a mutat și e mare secu la Sfântu Gheorghe..."

66. : "Acești criminali, care conduc, deci liderii politici ai U.D.M.R.-ului sunt niște criminali, care nu fac decât să spună lucrurilor ceea ce le place lor să audă. Sunt niște oameni, care se văicăresc, deși nu au motive să se văicărească și țin captivi atât pe secu lor cât și pe a românii noștri."

67. „Dacă noi mâine aducem două camioane de profesori de la Iași și mergem în liceele din Harghita și Covasna, vă dau cuvântul meu de onoare că niciunul nu poate să treacă clasa. Dacă noi mâine, brigada Ministerul de Interne, revaluează felul în care au obținut Harghita și Covasna carnetele de conducere, veți rămâne surprins, jumătate din aceste,

70% rămân fără permis de conducere pentru că ei nu știu să vorbească, așa sunt crescuți în casă, să nu vorbească românește.”

68. : “...banii de la Primăria Sfântu Gheorghe, banii de la Miercurea Ciuc, Consiliul Județean Covasna, Consiliul Județean Harghita se împart pe criterii etnice...”, “Românii nu se regăsesc pe simbolurile heraldice ale unităților administrativ teritoriale. Primarii consiliilor locale fabrică, readuc în multe cazuri stemele din vechiul imperiu austro-ungar, readuc steagurile de atunci și simboluri heraldice pe care românii nu se regăsesc...practic luăm steme din timpul Ungariei Mari, deși aici tot timpul au trăit români ...zona este promovată ca aparținând Ungariei sau fiind exclusiv monoetnică”, “...limba maghiară este obligatorie de la femeia de serviciu până la directorul instituției, limba maghiară este absolut obligatorie.”. Își permite să discrediteze comunitatea maghiară și U.D.M.R.-ul spunând că: “...U.D.M.R. este formațiunea politică, organizația care permite pe teritoriul celor două județe promovarea în spațiul public al cultului personalității criminalului de război, Wass Albert.”, “U.D.M.R.-iștii sunt hoți cinstiți, în județele Harghita și Covasna este cea mai teribilă evaziune din România, în județele Harghita și Covasna nu se respectă legile statului român.”

69. : “Aici în Covasna există o fabrică de pâine...dacă cineva ar avea curajul să meargă și să vadă ce se întâmplă în aceea fabrică...ați rămâne muți. În Harghita și Covasna sunt cele mai mari fabrici de producție ilegală de alcool. Cea mai mare rețea de procesare a cărnii se află ilegal în Harghita și Covasna. Pot să întreb și eu bucureștenii dacă știu că aici cartoful este 0.50 bani și la București 1.5 lei. Știți de ce? Pentru că U.D.M.R.-ul nu-i lasă pe piață”

70. : “...închei cu un semnal de alarmă foarte serios, va fi o problemă mare la începutul lunii iunie, când va fi prezența Papei Francisc la Șumuleu Ciuc, acolo va veni Președintele Ungariei ... este clar că va fi o manifestare ungurească, ne putem trezi cu o manifestare revizionistă, iredentistă de mari proporții, pe care o vom putea gestiona greu... nu știu de ce s-a acceptat prezența la Șumuleu Ciuc, dacă Papa vroia să se adreseze credincioșilor maghiari catolici, putea s-o facă în Ungaria.”

Modul în care au fost făcute afirmațiile

71. Colegiul director apreciază că cele mai multe dintre declarațiile făcute de reclamați sunt față de o formațiune politică, reprezentând critici îndreptate împotriva acesteia și se încadrează în categoria declarațiilor jurnalistice într-un domeniu politic, unde marja libertății de exprimare este mai cuprinzătoare. Deși exprimările nu sunt cele mai fericite, declarațiile nu sunt de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.

72. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se “hrănește” din libertatea de exprimare”. Marginea de apreciere a statelor este semnificativ mai largă atunci când autorul declarației este un jurnalist. Curtea a acordat întotdeauna o protecție deosebită libertății de exprimare în cazul jurnaliștilor, în cauza Lingens c. Autriei precizând expres rolul său, astfel : «Dacă presa nu trebuie să depășească limitele prevăzute în special pentru protejarea reputației altora, ei îi incumbă obligația de a comunica informații și idei asupra problemelor dezbătute în arena politică, precum și cele care privesc alte sectoare de interes public. La funcția sa, care constă în a difuza, se adaugă dreptul pentru public de a le primi. », presa fiind considerată « câinele de

pază al democrației »

73. O ingerință a statului este justificată în cazul existenței oricărui element de incitare expresă la ură pe criteriul apartenenței la comunitatea maghiară.

74. În acest context, regăsim declarațiile reclamatului care utilizează termeni incitatori, discriminatorii, umilitori și de natură degradantă față de minoritatea maghiară. Spre exemplu, termenul de "bozgor împutit", depreciativ "*boanghen*" – cf. *DEX boághen*, ~ghină smf - *Epitet injurios dat ungurilor*.

75. Reiterăm faptul că este esențial pentru persoanele publice ca, ca atunci când se exprimă în public, să manifeste o responsabilitate corespunzătoare poziției lor.

Concluzii

76. Colegiul director, reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

77. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. (CEDO, Lingens c. Austriei,).

78. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că "libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirii personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia).

79. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protecției libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice.

80. Reclamații trebuie să înțeleagă că, în conformitate cu art. 10 alin. 2 din Convenția europeană a drepturilor omului, exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități. Aceste responsabilități impun ca în situații de conflict să nu se utilizeze un

limbaj care poate duce la adâncirea conflictului. Ori textul analizat, chiar dacă se referă la un partid politic (dar care este partidul reprezentativ al comunității maghiare din România), prin modul în care se raportează la un simbol multiseclar al comunității maghiare, afectează negativ această comunitate.

81. În speța de față, Colegiul director constată că pentru declarațiile care vizează formațiunea politică, constituind critici îndreptate împotriva unui partid și a conducerii sale, nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare,.

82. Declarațiile reclamatului intră, însă, sub incidența art. 2(1) și 15 din O.G. 137/2000 republicată, deoarece utilizează și recurge la promovarea unor stereotipuri, termeni depreciativi, discriminatorii la adresa comunității maghiare.

83. Trebuie avute în vedere stereotipurile, atât cele pozitive, cât și cele negative, atât de către societate în general cât și de către persoanele publice, rolul acestora fiind deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără niciun fel de deosebire.

84. Față de declarațiile acestuia, fapta sesizată constituie contravenție potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite neincidența pentru postul Realitatea TV;
2. Respinge excepția calității procesuale pasivă invocată de reclamatul;
3. Declarațiile reclamatului reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate în conformitate cu art. 2(1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
4. Sancționarea reclamatului cu amendă contravențională de 2 000 lei în conformitate cu potrivit art.2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. Nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
5. O copie a hotărârii se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda contravențională se va plăti la Direcția de Impozite și Taxe a Sectorului 4 București, conform Ordonanței nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări online din data de 01.04.2020 au fost:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

**Data redactării: 03.04.2020
M.L./A.B.**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.